

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑ:

ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΑ ΑΡΘΡΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

THE INTERNATIONAL INFORMATION AND LIBRARY REVIEW

ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 2005-2010

RESEARCH METHODS IN ARTICLES PUBLISHED IN THE INTERNATIONAL
INFORMATION & LIBRARY REVIEW IN 2005-2010.

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΚΟΥΛΑΞΙΖΗ

ΣΙΝΔΟΣ 2014

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑ:

ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΑ ΑΡΘΡΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

THE INTERNATIONAL INFORMATION AND LIBRARY REVIEW

ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 2005-2010

RESEARCH METHODS IN ARTICLES PUBLISHED IN THE INTERNATIONAL
INFORMATION & LIBRARY REVIEW IN 2005-2010.

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΚΟΥΛΑΞΙΖΗ, Α.Μ. 074/06

ΕΠΟΠΤΡΙΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΑΣΠΑΣΙΑ ΤΟΓΙΑ

ΣΙΝΔΟΣ 2014

Πίνακας περιεχομένων

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ	4
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	5
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ	6
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	7
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	8
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
2. ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	11
2.1 ΟΡΙΣΜΟΣ-ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	11
2.2 ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	12
3. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ.....	13
4. ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	17
4.1 ΟΡΙΣΜΟΣ-ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	17
4.2. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ.....	18
5. ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	19
5.1. ΟΡΙΣΜΟΣ-ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	19
5.2. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ..	19
5.3. ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΣΟΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	20
6. Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΕΡΕΥΝΑ	23
6.1. ΣΚΟΠΟΣ-ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ.....	23
6.2 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	25
7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	33
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	36
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	39

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

A.T.E.I.	Αλεξάνδρειο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
B.E.	Βιβλιογραφική Επισκόπηση
B.E.Π.	Βιβλιοθηκονομία & Επιστήμη της Πληροφόρησης
H. B.	Ηνωμένο Βασίλειο
H.Π.Α.	Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής
Κ.ά.	Και άλλα
Κ.λπ.	Και λοιπά
M.M.	Μικτές Μέθοδοι
A.P.A.	American Psychological Association
L.I.S.	Library & Information Science
S.P.S.S.	Statistical Package for Social Sciences

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Διαφορές ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας.....	19
Πίνακας 2: Χώρα Καταγωγής του πρώτου συγγραφέα.....	23
Πίνακας 3: : «Μέθοδοι συλλογής δεδομένων».....	25
Πίνακας 4: «Τεχνικές ανάλυσης δεδομένων».....	26
Πίνακας 5: «Λίστα Θεμάτων» των άρθρων.....	27
Πίνακας 6: Συσχέτιση «Θεμάτων» - «Μεθόδων έρευνας».....	29

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

Γράφημα 1: «Ιδιότητα» του πρώτου συγγραφέα.....24

Γράφημα 2: «Μέθοδοι έρευνας».....25

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά κάποιους ανθρώπους που με βοήθησαν σε πολύ μεγάλο βαθμό στην μακρόχρονη πορεία υλοποίησης της εργασίας μου. Αρχικά, θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα την καθηγήτρια κ. Μάλλιαρη Αφροδίτη για την πολύτιμη βοήθεια που μου προσέφερε με τις ουσιαστικές υποδείξεις και την ηθική υποστήριξη σε κάθε στάδιο της εργασίας καθώς και την κ. Τόγια Ασπασία που τελικά ανέλαβε την εργασία μου και με τις καθοδηγητικές συμβουλές και υποδείξεις της με βοήθησε να την φέρω εις πέρας. Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω πολύ το προσωπικό της βιβλιοθήκης του ΤΕΙ Σερρών για την μεγάλη διευκόλυνση που μου παρείχε σχετικά με τον δανεισμό των απαραίτητων για την εκπόνηση της εργασίας, συγγραμμάτων. Τέλος, ένα μεγάλο ευχαριστώ αξίζει να αναφερθεί στους γονείς μου και στον σύζυγό μου για την συμπαράσταση, την υπομονή και την ψυχική υποστήριξη καθ'όλη την διάρκεια των σπουδών μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να διερευνήσει γενικές αρχές και τάσεις στην βιβλιοθηκονομική έρευνα χρησιμοποιώντας ως κύριο μέσο επιστημονικά άρθρα που δημοσιεύτηκαν κατά την πενταετή περίοδο από το 2005 έως το 2010 στο περιοδικό *The International Information & Library Review*. Γίνεται προσπάθεια να δοθεί σαφής εικόνα σχετικά με την μεθοδολογία που χρησιμοποίησαν οι συγγραφείς και επαγγελματίες του κλάδου στα άρθρα τους την συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Με άλλα λόγια, σε κάθε άρθρο έγινε "ανάλυση περιεχομένου" εξετάζοντας τα είδη των ποιοτικών και ποσοτικών μεθόδων έρευνας, τις τεχνικές συλλογής και ανάλυσης δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν καθώς και τα θέματα τα οποία πραγματεύονται.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα επιστημονικά περιοδικά που αναφέρονται στην βιβλιοθηκονομία και στην επιστήμη της Πληροφόρησης αποτελούν ένα από τα σημαντικότερα εργαλεία της επιστημονικής έρευνας αφού αναδεικνύουν θέματα που σχετίζονται με την βιβλιοθηκονομία και γενικότερα την επιστήμη της πληροφόρησης δίνοντας με αυτό τον τρόπο την δυνατότητα ενίσχυσης της έρευνας και την παρακολούθηση των διεθνών εξελίξεων που αφορούν στον συγκεκριμένο κλάδο.

Σκοπός της εργασίας αυτής είναι να εξετάσει τις ερευνητικές προσεγγίσεις που ακολούθησαν οι ερευνητές, να καταγράψει δηλαδή τους τύπους των μεθόδων έρευνας, τα μέσα συλλογής και ανάλυσης δεδομένων καθώς και τα θέματα με τα οποία πραγματεύονται τα άρθρα της συγκεκριμένης χρονικής περιόδου για να δοθεί μία ολοκληρωμένη εικόνα για τα χαρακτηριστικά της ερευνητικής δραστηριότητας στην επιστήμη της Βιβλιοθηκονομίας και Πληροφόρησης. Αναλυτικότερα τα κεφάλαια της εργασίας είναι τα εξής:

Στο πρώτο κεφάλαιο «**Θεωρητικές προσεγγίσεις της επιστημονικής έρευνας**» γίνεται αναφορά στην επιστημονική έρευνα και διατυπώνεται ο ορισμός, τα χαρακτηριστικά της καθώς επίσης και στα είδη τα οποία διακρίνεται.

Στο δεύτερο κεφάλαιο «**Βιβλιογραφική επισκόπηση**» αναφέρονται με χρονολογική σειρά έρευνες που έχουν γίνει τα προηγούμενα χρόνια για να δοθεί σαφής εικόνα σχετικά με το θεωρητικό πλαίσιο και την εξέλιξη με το πέρασμα των χρόνων στο συγκεκριμένο θέμα.

Στο τρίτο κεφάλαιο «**Ποιοτική έρευνα**» παρουσιάζεται ο ορισμός της ποιοτικής έρευνας, τα χαρακτηριστικά της όπως διαμορφώνονται από διάφορους συγγραφείς που ασχολήθηκαν με την ποιοτική έρευνα καθώς επίσης και οι συνηθέστερες τεχνικές που χρησιμοποιούνται για τη συλλογή των δεδομένων.

Στο τέταρτο κεφάλαιο «**Ποσοτική έρευνα**» εν συνεχεία, διατυπώνεται ο ορισμός της ποσοτικής έρευνας, τα χαρακτηριστικά της, τα μέσα που χρησιμοποιούνται για τη συλλογή των δεδομένων και καταγράφονται οι πιο σημαντικές διαφορές ανάμεσα στην ποιοτική και στην ποσοτική έρευνα όπως προκύπτουν από τους ορισμούς τους και από προηγούμενες έρευνες που συντελέστηκαν.

Ακολουθεί το πέμπτο κεφάλαιο «**Η παρούσα έρευνα**» στο οποίο γίνεται παρουσίαση της παρούσας έρευνας, διατυπώνοντας το σκοπό της, και όλα τα στοιχεία που αφορούν στη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε. Γίνεται επίσης αναλυτική παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας με την βοήθεια στατιστικών πινάκων και πινάκων διπλής εισόδου.

Στο έκτο κεφάλαιο στη συνέχεια «**Συμπεράσματα- Προτάσεις**», ακολουθούν τα συμπεράσματα, συγκρίσεις με προηγούμενες έρευνες και κάποιες προτάσεις με βάση την έρευνα.

Στο έβδομο κεφάλαιο « **Βιβλιογραφία**» με το οποίο ολοκληρώνεται η εργασία, καταγράφεται η βιβλιογραφία που χρησιμοποιήθηκε για τη συγγραφή της εργασίας η οποία συντάχθηκε με το βιβλιογραφικό σύστημα APA.

Τέλος, ακολουθεί το «**Παράρτημα**», που περιλαμβάνει τους στατιστικούς πίνακες έτσι όπως προέκυψαν από την ανάλυση στο SPSS.

2. ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

2.1 ΟΡΙΣΜΟΣ-ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Η επιστημονική έρευνα είναι μία διαδικασία που σκοπό έχει την προσέγγιση της πραγματικότητας και την ανακάλυψη της αλήθειας με τη χρήση επιστημονικών μεθόδων αναζητώντας τα αίτια και τους νόμους που ρυθμίζουν την πορεία της εξέλιξης ενός φαινομένου ή μίας ομάδας φαινομένων (Μαντζαρης, 2004). Βασικός σκοπός της είναι να δώσει απάντηση σε κρίσιμα ερωτήματα με την εφαρμογή επιστημονικών μεθόδων.

Η επιστημονική έρευνα προσπαθεί να δώσει απαντήσεις σε ζητήματα-προβλήματα βασιζόμενη μόνο σε ό, τι μπορεί να επαληθευτεί από την εμπειρική πραγματικότητα (τεκμηριωμένη γνώση), απορρίπτοντας τα προσωπικά βιώματα και εμπειρίες. Φυσικό επακόλουθό της είναι ότι καταλήγει στη δημιουργία νέων προβλημάτων ή στη διερεύνηση και επέκταση της ήδη υπάρχουσας γνώσης. Επιμέρους στόχος της είναι η αναζήτηση και η ανεύρεση μέσα από συγκεκριμένα εμπειρικά δεδομένα, σχέσεων που διέπουν το πρόβλημα- ζήτημα το οποίο μελετάται. Με άλλα λόγια κάθε επιστημονική έρευνα προσπαθεί να ανακαλύψει γενικές αρχές και να διατυπώσει θεωρίες δίνοντας με αυτό τον τρόπο σαφέστερη εικόνα της γενικότερης τάξης που διέπει τα διάφορα φαινόμενα. Τα αποτελέσματα μίας επιστημονικής έρευνας μολονότι θεωρούνται αντικειμενική και γενικής ισχύος γνώση δεν θα πρέπει να εκλαμβάνονται ως τελεσίδικη, αφού *“η ίδια η ερευνητική μέθοδος περιέχει αυτοδιορθωτικές διαδικασίες”*(Παρασκευόπουλος,1993, σ.18), που περιλαμβάνουν τη βελτίωση των ερευνητικών μεθόδων, την ανακάλυψη νέων μέσων συλλογής δεδομένων ακόμη και τη δυνατότητα επανάληψης της έρευνας για επαλήθευση των αποτελεσμάτων.

Η εγκυρότητα των αποτελεσμάτων μιας επιστημονικής έρευνας έγκειται στην απρόσωπη- αντικειμενική ανάλυση γι' αυτό ο ερευνητής οφείλει να τηρήσει στάση ουδετερότητας καθ' όλη τη διάρκεια της έρευνάς του ελέγχοντας μόνο κατά πόσο η ερευνητική του υπόθεση είναι ορθή ή λανθασμένη. Τέλος, η επιστημονική έρευνα καταλήγει σε γραπτή μελέτη την οποία μπορεί ο οποιοσδήποτε να αξιολογήσει/χρησιμοποιήσει. Ο ερευνητής δηλαδή, υποχρεώνεται να ορίσει με

σαφήνεια την διαδικασία που ακολούθησε, τα δεδομένα και τις πληροφορίες που είχε στη διάθεσή του καθώς και τα αποτελέσματα πλήρως αιτιολογημένα ούτως ώστε ο αναγνώστης να είναι σε θέση να ερευνήσει όλη την πορεία της έρευνας.

2.2 ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η επιστημονική έρευνα διακρίνεται σύμφωνα με τον Παρασκευόπουλο (1993) σε επιμέρους κατηγορίες με βάση συγκεκριμένα χαρακτηριστικά: Με βάση την πρακτική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων, σε *εφαρμοσμένη*, στην οποία σκοπός είναι να καθοριστούν οι σχέσεις που διέπουν ένα φαινόμενο και να ελεγχθούν οι θεωρίες για να υπάρξει η δυνατότητα διατύπωσης συμπερασμάτων, στην *έρευνα δράσης* που επικεντρώνεται σε ένα ειδικό ζήτημα με σκοπό την απόκτηση γνώσης πάνω σε αυτό και στη *βασική* που οδηγείται σε θεωρητικά συμπεράσματα αφού ερευνήσει τα βαθύτερα ζητήματα που διέπουν ένα πρόβλημα. Ως προς τον σκοπό της, δηλαδή την πρόθεση που έχει ο ερευνητής, σε: *διερευνητική* που σαν βασικό στόχο έχει να διατυπωθεί ένα ζήτημα ή οι υποθέσεις του για να διεξαχθεί περαιτέρω έρευνα, *περιγραφική* στην οποία αξιολογούνται τα χαρακτηριστικά ενός προβλήματος ή μίας κατάστασης και σε *πειραματική* που βασικός της στόχος είναι ο έλεγχος των υποθέσεων. Ως προς τον αριθμό των εξεταζόμενων ατόμων σε *δειγματοληπτική*, *δημοσκόπηση*, *ατομική περίπτωση* και ως προς το χώρο που πραγματοποιείται η έρευνα σε *εργαστηριακή*, *επιτόπια*, *δημογραφική* κ.λπ. Λόγω όμως της φύσης και του αντικείμενου της παρούσας εργασίας θα παρουσιαστούν και θα αναλυθούν όσο το δυνατόν περισσότερο αυτές που αφορούν στο είδος των εμπειρικών δεδομένων, η *ποιοτική* και η *ποσοτική* έρευνα.

3. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Η μελέτη της υπάρχουσας βιβλιογραφίας κρίνεται απαραίτητη για τη συγγραφή κάθε επιστημονικής έρευνας καθώς προσδίδει αξιοπιστία κύρος και τη δυνατότητα σφαιρικής μελέτης από τον ερευνητή του θέματος που πρόκειται να παρουσιαστεί. Η βιβλιογραφία ειδικότερα που υπάρχει στον κλάδο της επιστήμης της βιβλιοθηκονομίας και πληροφόρησης κατά τη διάρκεια των χρόνων έχει αναλυθεί εκτενώς και από διαφορετικές οπτικές γωνίες. Κάποιες έρευνες επικεντρώθηκαν σε συγκεκριμένα κράτη ή γεωγραφικές περιοχές για να καθορίσουν προβλήματα και τάσεις του κλάδου στη συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή ενώ άλλες αφορούν συγκεκριμένες χρονικές περιόδους. Παρακάτω παρουσιάζονται κάποιες από τις έρευνες που έχουν γίνει σε όλο τον κόσμο σχετικές με τις μεθόδους έρευνας.

Αρχικά, οι Van de Water, Suprenant, Genova και Atherton (1976) επανέλαβαν την έρευνα του Atherton (1975) που είχε πραγματοποιήσει σε άρθρα από 4 επιστημονικά περιοδικά τις περιόδους 1969-1971 σχετικά με την εφαρμογή της επαγωγικής στατιστικής από τους ερευνητές και παρατήρησαν μία μικρή αύξηση των συγγραφέων που ακολουθούσαν την επαγωγική στατιστική (κατά 0,5%, δηλαδή από 12,8% σε 13,3%). Συνεχίζοντας, μία μεγάλης έκτασης έρευνα διεξήγαγαν οι Jarvelin και Vakkari το 1993, οι οποίοι κάνοντας ανάλυση περιεχομένου των άρθρων που δημοσιεύτηκαν κατά τη χρονική περίοδο 1965-1985 σε επιστημονικά περιοδικά, καθόρισαν τα θέματα που πραγματεύονται και τις ερευνητικές μεθόδους και προσεγγίσεις που ακολούθησαν οι συγγραφείς.

Με το πέρασμα των χρόνων τα θέματα που χρησιμοποιούνταν περισσότερο ήταν τα “information service activities” και “information storage and retrieval”. Επικρατέστερες στις στρατηγικές έρευνας εμφανίζονται οι εμπειρικές μέθοδοι και πιο συχνή η μέθοδος survey συγκεντρώνοντας κατά μέσο όρο 21%. Η «βιβλιομετρική μέθοδος» εμφανίζει μικρή αύξηση από 0,7% την δεκαετία του 1965 σε 4,2% τα επόμενα έτη ενώ τα πειράματα τείνουν να εξαφανιστούν μετά την δεκαετία του 1975. Επίσης, ως μέθοδοι συλλογής των δεδομένων σε υψηλά επίπεδα βρίσκονται το ερωτηματολόγιο, η συνέντευξη και ακολουθεί η ιστορική ανάλυση γεγονός που δικαιολογείται από την πρώτη θέση που κατέχει η μέθοδος survey ως στρατηγική έρευνας. Συγκρίνοντας τα αποτελέσματα αυτής της έρευνας με προγενέστερη που πραγματοποίησαν το 1990 κατέληξαν στο ότι οι τάσεις και τα χαρακτηριστικά στο

χώρο της βιβλιοθηκονομικής έρευνας παρέμειναν σχεδόν τα ίδια με το πέρασμα της εικοσαετίας.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα έρευνας που επικεντρώθηκε σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή αποτελεί η έρευνα του Leif Kajberg (1996), ο οποίος πραγματοποίησε ανάλυση περιεχομένου στην βιβλιογραφία της Δανίας σε περίοδο 30 ετών. Βασικός του σκοπός ήταν να καθορίσει σημαντικά ζητήματα, τάσεις και επιρροές στο επάγγελμα και στον τομέα της βιβλιοθηκονομίας και επιστήμης της πληροφόρησης στην συγκεκριμένη χώρα τη χρονική περίοδο από το 1957-1986. Μελέτησε κατά κύριο λόγο τα θέματα των άρθρων της συγκεκριμένης χρονικής περιόδου σε σχέση με τους τύπους των βιβλιοθηκών. Τα αποτελέσματά της έρευνάς του έδειξαν ότι η πλειονότητα των άρθρων επικεντρώθηκε στις παραδοσιακές δραστηριότητες της βιβλιοθήκης και σε θέματα που σχετίζονται με τις δημόσιες βιβλιοθήκες ενώ οι θεωρητικές πτυχές της επιστήμης της πληροφόρησης έχουν λάβει ελάχιστη προσοχή. Ένα ακόμη παράδειγμα έρευνας που αφορά συγκεκριμένη χώρα είναι των Yontar και Yalvac (2000) οι οποίοι διερεύνησαν τα θέματα, τις στρατηγικές έρευνας και τις μεθόδους συλλογής δεδομένων σε επιστημονικά άρθρα που δημοσιεύτηκαν στην Τουρκία.

Ο Juris Dilevko (2007) έπειτα, εξέτασε το βαθμό στον οποίο χρησιμοποιήθηκε η επαγωγική στατιστική στα ερευνητικά άρθρα της χρονικής περιόδου από το 2001-2005. Πιο συγκεκριμένα, μελέτησε τα είδη της επαγωγικής στατιστικής που χρησιμοποιήθηκαν πιο συχνά και κατά πόσο οι βιβλιοθηκονόμοι σε ακαδημαϊκές ή δημόσιες βιβλιοθήκες έχουν συγγράψει ερευνητικά άρθρα ακολουθώντας την επαγωγική στατιστική. Συγκρίνοντας τα αποτελέσματα με προγενέστερες έρευνες που διενεργήθηκαν την δεκαετία 1970-1980 κατέληξε ότι υπάρχει αύξηση της χρήσης της επαγωγικής στατιστικής σε σχέση με την περιγραφική και υπεροχή των t-tests και chi-square tests.

Η Fidel (2008) προχώρησε στην ανάλυση 465 άρθρων δημοσιευμένων σε 4 διακεκριμένα περιοδικά βιβλιοθηκονομίας την περίοδο 2005-2006. Σκοπός της ήταν να διερευνήσει κατά πόσο ακολουθείται η μικτή μεθοδολογία στα συγκεκριμένα άρθρα μιας που αποτελεί την τρίτη ερευνητική προσέγγιση ανάμεσα στην ποιοτική και την ποσοτική. Με τον όρο «μικτές μέθοδοι» αναφέρεται σε εκείνες όπου ο ερευνητής χρησιμοποιεί για να συλλέξει, να αναλύσει και να παρουσιάσει τα αποτελέσματά της έρευνάς του τόσο την ποιοτική όσο και την ποσοτική προσέγγιση

αλλά ενοποιημένες. Από τα 80 άρθρα που κατέληξε ότι χρησιμοποίησαν πολλαπλές μεθόδους τα 41 (51%) χρησιμοποίησαν μικτές μεθόδους όσον αφορά στην μέθοδο συλλογής των δεδομένων αλλά η ανάλυση ακολουθεί μία μόνο προσέγγιση, ενώ τα 39 (49%) χρησιμοποίησαν και τις δύο μεθοδολογίες τόσο στην συλλογή όσο και στην ανάλυση των δεδομένων. Από την δεύτερη κατηγορία προέκυψε πως τα άρθρα που ακολουθούν μικτές μεθόδους σύμφωνα με τον ορισμό είναι μόλις τα 22 από τα 39 και αντιπροσωπεύουν το 5% του συνόλου των άρθρων (N=465). Μικρότερης έκτασης έρευνα είναι των Hider και Pym (2008) οι οποίοι παρουσίασαν τις πιο συνηθισμένες στρατηγικές και τεχνικές που εφαρμόστηκαν από τους ερευνητές που πραγματοποίησαν εμπειρική έρευνα το έτος 2005. Κατέληξαν στο ότι οι ερευνητές χρησιμοποίησαν ένα ευρύ φάσμα στρατηγικών με την μέθοδο survey και του πειράματος να υπερéχουν, συγκεντρώνοντας το 30,5% και 20,8% αντίστοιχα.

Σχετικά με τις τεχνικές συλλογής των δεδομένων την πρώτη θέση κατέχει το ερωτηματολόγιο και η συνέντευξη με 32,5% και ακολουθεί η ανάλυση περιεχομένου με 10,4%. Ένα ακόμη αποτέλεσμα της έρευνάς τους που αξίζει να αναφερθεί είναι ότι ενώ η ποσοτική έρευνα διεξάγεται σε πάνω από το 50% των άρθρων, αύξηση παρουσιάζεται συγχρόνως στη χρήση ποιοτικών μεθόδων.

Οι Naseer και Mahmood (2009) ένα χρόνο αργότερα μελέτησαν τα θέματα και τις στρατηγικές έρευνας όπως επίσης και τα χαρακτηριστικά των ερευνητών στην περιοδική βιβλιογραφία του Πακιστάν. Οι Julien, Pecoscie και Reed (2011) αναζήτησαν τις μεθόδους έρευνας κάνοντας ανάλυση περιεχομένου σε επιστημονικά άρθρα που δημοσιεύτηκαν από το 1999-2008 σχετικά με την πληροφοριακή συμπεριφορά. Συγκρίνοντας τα αποτελέσματα με προηγούμενες έρευνες και συγκεκριμένα με αυτή των Julien and Duggan, 2000 κατέληξαν πρώτον ότι η αναλογία μεταξύ επαγγελματιών και ερευνητών που συνεισφέρουν στην ερευνητική διαδικασία έχει αντιστραφεί, δηλαδή οι περισσότεροι συγγραφείς των άρθρων είναι πλέον ερευνητές και δεύτερον πως τα ερωτηματολόγια και οι συνεντεύξεις, αν και συγκεντρώνουν το 44,7% των μεθόδων συλλογής δεδομένων έναντι 58,1% στην έρευνα των Julien and Duggan, (2000) εξακολουθούν να βρίσκονται στην πρώτη θέση.

Οι Debbie Davy και Christina Valecillos μελέτησαν 225 άρθρα που ακολούθησαν ποιοτική έρευνα τη χρονική περίοδο 2003-2007 που δημοσιεύτηκαν σε πέντε αξιόλογα επιστημονικά περιοδικά σχετικά με την τεχνολογική επικοινωνία.

Εξετάζοντας τα μέσα συλλογής δεδομένων κατέληξαν ότι η πιο συνηθισμένη μέθοδος είναι η ανάλυση περιεχομένου, είτε αυτούσια είτε σε συνδυασμό με άλλες μεθόδους όπως την συνέντευξη και την παρατήρηση.

Συμπερασματικά, φαίνεται ένα συνεχές ενδιαφέρον για μελέτη και ανάλυση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας στον κλάδο της βιβλιοθηκονομίας και επιστήμης της πληροφόρησης. Παρόλη την πληθώρα των αναλύσεων περιεχομένου, τα αποτελέσματα δεν μπορούν εύκολα να συγκριθούν μεταξύ τους εξαιτίας του γεγονότος ότι κάποιες έρευνες επικεντρώνονται σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή ή χρονική περίοδο, ενώ άλλες περιορίζονται σε συγκεκριμένο τίτλο περιοδικού ή σε ιδιαίτερα χαρακτηριστικά όπως οι μέθοδοι έρευνας ή τα θέματα. Ανεξάρτητα από τις διαφορές τους, διαφαίνεται πρώτον, μία υπεροχή survey μεθόδων και των ερωτηματολογίων και δεύτερον, πως τα θέματα που χρησιμοποιήθηκαν περισσότερο είναι τα: information service activities και information storage and retrieval.

4. ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

4.1 ΟΡΙΣΜΟΣ-ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Σύμφωνα με τους Denzin & Lincoln (1994,σ.2), η ποιοτική έρευνα περιλαμβάνει μία ερμηνευτική, νατουραλιστική προσέγγιση για τον κόσμο. Αποτελεί «πλαισιοθετημένη δραστηριότητα» (situated activity) που με ερμηνευτικές και υλικές πρακτικές τοποθετείται ο ερευνητής στον κόσμο και τον μετατρέπει σε μία σειρά από αναπαραστάσεις συμπεριλαμβανομένων των συνεντεύξεων, των συνομιλιών, φωτογραφιών και σημειώσεων πεδίου. Οι ερευνητές δηλαδή, εξετάζουν τα αντικείμενα στο φυσικό τους περιβάλλον προσπαθώντας να τα αντιληφθούν και να τα εξηγήσουν με βάση την ερμηνεία που έχουν δώσει οι ίδιοι οι άνθρωποι σ' αυτά.

Για τον Creswell (1998), η ποιοτική έρευνα αποτελεί διαδικασία διερεύνησης και κατανόησης που στηρίζεται σε συγκεκριμένες μεθοδολογικές παραδόσεις στρατηγικής οι οποίες εξετάζουν ένα ατομικό ή κοινωνικό ζήτημα. Ο ερευνητής δημιουργεί μία σύνθετη εικόνα, αναλύει λέξεις, περιγράφει τις λεπτομερείς θέσεις των πηγών της πληροφορίας και πραγματοποιεί τη μελέτη στο φυσικό της χώρο. Το νόημα που περιέχεται, κατά τα λεγόμενά του, σε μία ποιοτική πληροφορία, τεκμηριώνεται κοινωνικά καθώς μεμονωμένα άτομα αλληλεπιδρούν με την πραγματικότητά τους η οποία δεν αποτελεί σταθερό φαινόμενο καθώς υπάρχουν πολλαπλές δομές και ερμηνείες γι' αυτήν οι οποίες αλλάζουν συνεχώς.

Η ποιοτική έρευνα είναι «μία προσπάθεια για την κατανόηση καταστάσεων μέσα στη μοναδικότητά τους ως μέρους ενός συγκεκριμένου περιεχομένου περιγράφοντας τις αλληλεπιδράσεις μέσα σε αυτό» (Patton, 1985, σ.1). Η ποιοτική έρευνα δεν επιχειρεί να προβλέψει τι πιθανόν να γίνει στο μέλλον αλλά να κατανοήσει την υπάρχουσα κατάσταση, τι σημασία έχει για παράδειγμα η κατάσταση που βιώνουν οι συμμετέχοντες, με τι μοιάζουν οι ζωές τους, ποια νοήματα δίνουν σε αυτά που τους συμβαίνουν. Έτσι φαίνεται πως η ανάλυση στοχεύει στην κατανόηση σε βάθος στην οποία διαδραματίζει πολύ σημαντικό ρόλο, όπως είναι φυσικό, η ανθρώπινη αντίληψη.

Συμπερασματικά, σύμφωνα με το Merriam (2002), η ποιοτική έρευνα αποσκοπεί στην κατανόηση και την εξαγωγή νοημάτων από τα φαινόμενα που έχουν παρατηρηθεί μέσα από την οπτική αντίληψη των συμμετεχόντων. Ο ερευνητής

θεωρείται ως το πιο βασικό εργαλείο συλλογής και ανάλυσης των δεδομένων, ο οποίος μέσα από μία διερευνητική στρατηγική καταλήγει σε ένα πλούσιο περιγραφικό προϊόν.

4.2. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Τα βασικότερα εργαλεία παραγωγής γνώσης από το ερευνητικό πεδίο, στο πλαίσιο μίας ποιοτικής έρευνας, είναι: η συνέντευξη (interview), που διακρίνεται στη δομημένη, στη συνέντευξη σε βάθος και στην ελεύθερη ή μη δομημένη, η παρατήρηση (observation) και κυρίως η συμμετοχική παρατήρηση (participant observation), η βιογραφική ανάλυση (biographical analysis), η ιστορική-συγκριτική ανάλυση (historical-comparative analysis), η μελέτη περίπτωσης (case study), η ανάλυση περιεχομένου (content analysis), η έρευνα δράσης/συμμετοχικής δράσης (action research), και η έρευνα με την βοήθεια ομάδων (focus groups). (McKendrick, 1995, Λάζος, 1998, Κυριαζή, 1998, Ιωσηφίδης, 2001). Πολλές φορές η χρήση αυτών των μέσων συλλογής δεδομένων, μπορεί να γίνει είτε μεμονωμένα είτε και συνδυαστικά, ανάλογα με τη φύση του ερευνητικού προβλήματος και τα χαρακτηριστικά των ερευνητών.

5. ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

5.1. ΟΡΙΣΜΟΣ-ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Σύμφωνα με τους Aliaga and Gunderson (2000) η ποσοτική έρευνα προσπαθεί να εξηγήσει φαινόμενα με την συλλογή αριθμητικών δεδομένων που αναλύονται χρησιμοποιώντας μαθηματικές μεθόδους και ειδικότερα στατιστικά στοιχεία. Αναζητά εμπειρικές γενικεύσεις και προσπαθεί να ελέγξει αιτιώδεις θεωρητικές υποθέσεις (Κυριαζή, 2002). Οι ποσοτικές μέθοδοι βασίζονται σε αριθμητικά στοιχεία και σε στατιστικές συγκρίσεις, στην μέτρηση των θεωρητικών εννοιών μέσω εργαλείων, όπως είναι το τυποποιημένο ερωτηματολόγιο προκειμένου να εξαγάγουν αιτιακές σχέσεις. Βασικός στόχος είναι να ταξινομηθούν τα χαρακτηριστικά σε κατηγορίες για να μπορούν να μετρηθούν και να κατασκευαστούν στατιστικά μοντέλα για να μπορέσει να εξηγηθεί αυτό που παρατηρείται. Με άλλα λόγια, στην ποσοτική μέθοδο περιλαμβάνεται η μέτρηση και ποσοτικοποίηση κοινωνικών φαινομένων. Οι ποσοτικές έρευνες ακολουθούν ως επί το πλείστον έναν αυστηρό και προκαθορισμένο ερευνητικό σχεδιασμό, που σημαίνει πως οι περισσότερες κρίσιμες αποφάσεις έχουν ληφθεί από τον ερευνητή πριν από τη διεξαγωγή της έρευνας και το ερευνητικό αντικείμενο είναι εκ των προτέρων ξεκάθαρο. Βασική επιδίωξη των ποσοτικών ερευνών είναι να ελεγχθούν εμπειρικά προδιατυπωμένες υποθέσεις, οι οποίες έχουν συναχθεί παραγωγικά (deductive) από συγκεκριμένα θεωρητικά πλαίσια (Κυριαζή, 2006).

5.2. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Οι πλέον διαδεδομένες σήμερα τεχνικές συλλογής δεδομένων στην εμπειρική έρευνα είναι η *συνέντευξη* που διακρίνεται, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, στη δομημένη, τη μη δομημένη ή ελεύθερη και στη συνέντευξη σε βάθος και το *ερωτηματολόγιο* που μπορεί να περιλαμβάνει κλειστές ή ανοικτές ερωτήσεις, ερωτήσεις πολλαπλών απαντήσεων κ.ά. Οι τεχνικές αυτές χρησιμοποιούνται κυρίως στις δειγματοληπτικές έρευνες και τις δημοσκοπήσεις (Νόβα-Καλτσούνη, 2006). Όπως και στην περίπτωση των μεθόδων ανάλυσης που αφορούν δεδομένα ποιοτικής έρευνας, μπορεί να χρησιμοποιηθούν είτε μεμονωμένα είτε συνδυαστικά ανάλογα με την φύση και το αντικείμενο της έρευνας καθώς και τα χαρακτηριστικά των υποκειμένων της έρευνας.

5.3. ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΣΟΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Οι Cassel και Symon (1994, σ. 3-7) διακρίνουν τις εξής διαφορές μεταξύ των ποιοτικών και ποσοτικών μεθόδων:

- στις ποσοτικές μεθόδους τα δεδομένα εκφράζονται με αριθμούς ενώ στις ποιοτικές μεθόδους επικρατεί η παράθεση και η εξήγηση μη αριθμητικών στοιχείων, όπως κειμένων, ηχογραφήσεων, εικόνων και συμβόλων.
- η ποσοτική έρευνα χαρακτηρίζεται από αντικειμενικότητα καθώς οι ερευνητές επιδιώκουν την ακριβή μέτρηση και ανάλυση στοχευμένων εννοιών, (αντικειμενικές περιγραφές), χρησιμοποιώντας δομημένα ερωτηματολόγια, εργαλεία συγκέντρωσης αριθμητικών δεδομένων κ.λπ. Στην ποιοτική έρευνα αντίθετα, οι ερμηνείες είναι υποκειμενικές, καθώς οι ερευνητές βασίζονται στις ανθρώπινες αντιλήψεις, χρησιμοποιώντας συμμετοχικές παρατηρήσεις, συνεντεύξεις σε βάθος, αποτελώντας και οι ίδιοι ένα εργαλείο συγκέντρωσης υλικού.
- Οι ποιοτικές έρευνες επιτρέπουν μεγαλύτερη ευελιξία στο στάδιο του σχεδιασμού, η οποία συνδέεται με την ανακάλυψη του απροσδόκητου. Από την άλλη, οι ποσοτικές έρευνες τις περισσότερες φορές τείνουν να θέλουν να προβλέψουν τα προβλήματα πριν ακόμη εμφανιστούν κατά τη διάρκεια της έρευνας. Όλες οι πτυχές της μελέτης σε μία ποσοτική έρευνα είναι σχεδιασμένες προσεκτικά πριν από τη συλλογή των δεδομένων ενώ στην ποιοτική ο σχεδιασμός προκύπτει καθώς η έρευνα προχωρά.
- η ποσοτική έρευνα εστιάζει περισσότερο στην ‘πρόβλεψη’ σε σύγκριση με την ποιοτική έρευνα, που ενδιαφέρεται περισσότερο για τη διαδικασία ολοκληρωμένης περιγραφής και κατανόησης.
- η ποιοτική έρευνα εξαρτάται ιδιαίτερα από το τοπικό πλαίσιο διεξαγωγής της έρευνας ενώ οι ποσοτικές μέθοδοι συχνά παρουσιάζονται περισσότερο απελευθερωμένες από το στενό πλαίσιο και επομένως πιο γενικευμένες.

- η ποιοτική έρευνα είναι καταλληλότερη για να δημιουργήσει θεωρίες σε σύγκριση με τις ποσοτικές μεθόδους που συμβάλλουν κυρίως στον έλεγχο των θεωριών.
- Ο ερευνητής στην ποιοτική έρευνα, όσον αφορά στην ανάλυση των δεδομένων, δεν προσπαθεί να τα μειώσει ή να τα συμπυκνώσει, για παράδειγμα, σε περιλήψεις ή σε στατιστικά στοιχεία (παρόλο που στο τελικό στάδιο της σύνταξης της έκθεσης, ο αναλυτής μπορεί να χρησιμοποιήσει περιλήψεις και παραδείγματα από τα δεδομένα). Το υλικό είναι «πλούσιο» σε πληροφορίες, οι οποίες όμως δεν ενδείκνυται για γενικεύσεις σε αντίθεση με τα ποσοτικά δεδομένα που μπορούν να ελέγξουν υποθέσεις έχοντας γενικευτική ικανότητα αλλά χωρίς να περιέχουν πολλές λεπτομέρειες.

Οι διαφορές ανάμεσα στις δύο μεθόδους μπορούν να συνοψισθούν και στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 1: Διαφορές ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας

Βασισμένο σε Cassel & Symon, 1994

ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ
Παράθεση μη αριθμητικών στοιχείων (κειμένων, ηχογραφήσεων, συμβόλων, εικόνων κ.λπ.)	Αριθμητικά δεδομένα
Υποκειμενική: βαρύτητα στις ατομικές ερμηνείες των γεγονότων	Αντικειμενική: ακριβής μέτρηση και ανάλυση των εννοιών
Διατύπωση της επιστημονικής υπόθεσης καθώς η έρευνα εξελίσσεται.	Διατύπωση της επιστημονικής υπόθεσης στο πρώτο στάδιο της έρευνας.
Ανάλυση και συλλογή δεδομένων παράλληλα.	Ανάλυση των δεδομένων μετά από τη συλλογή τους.
Στόχος: η λεπτομερής περιγραφή και κατανόηση του ζητήματος	Στόχος η πρόβλεψη
Εμπλοκή του ερευνητή στο υπό μελέτη αντικείμενο	Αποστασιοποίηση του ερευνητή από το αντικείμενο έρευνας.
Συλλογή των δεδομένων: (συμμετοχική) παρατήρηση, συνέντευξη (σε βάθος).	Συλλογή των δεδομένων: ερωματολογία, βιβλιογραφικές επισκοπήσεις, εργαλεία συγκέντρωσης αριθμητικών δεδομένων.
Ευελιξία στο στάδιο του σχεδιασμού (ανακάλυψη του απροσδόκητου)	Τάση για πρόβλεψη προβλημάτων πριν εμφανιστούν κατά τη διάρκεια της έρευνας.

6. Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΕΡΕΥΝΑ

6.1. ΣΚΟΠΟΣ-ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Σκοπός της ερευνητικής αυτής προσπάθειας είναι να περιγράψει όσο το δυνατόν πιο ολοκληρωμένα τις μεθόδους έρευνας έτσι όπως αντανακλώνται στα άρθρα που δημοσιεύτηκαν την περίοδο 2005-2010 στο διεθνές επιστημονικό περιοδικό *International Information & Library Review*. Η επιλογή του περιοδικού δεν είναι τυχαία, αφού για περισσότερα από είκοσι χρόνια στηρίζει τους βιβλιοθηκονόμους, πληροφορικούς, επαγγελματίες του κλάδου και άλλους επιστήμονες σε όλο τον κόσμο παρέχοντας αξιολογημένα (peer-reviewed) άρθρα σχετικά με την έρευνα και τις διεθνείς εξελίξεις στο πεδίο της βιβλιοθηκονομίας και γενικά με όλα τα ζητήματα που σχετίζονται με την επιστήμη της βιβλιοθηκονομίας και της Πληροφόρησης. Βασικοί στόχοι του περιοδικού είναι: η προαγωγή της επιστήμης της βιβλιοθηκονομίας, η ανάδειξη και επιστημονική διερεύνηση επιστημονικών βιβλιοθηκονομικών θεμάτων και η ενίσχυση της έρευνας που αφορά στον κλάδο της βιβλιοθηκονομίας.

Στα πλαίσια της εργασίας έγινε προσπάθεια να δοθούν απαντήσεις στα εξής ερωτήματα:

- ποια είναι η αναλογία μεταξύ ερευνητικών και θεωρητικών άρθρων;
- ποια είναι η χώρα καταγωγής του πρώτου συγγραφέα και σε τι είδους ίδρυμα ανήκει (affiliation);
- ποια ερευνητική μέθοδος ακολουθήθηκε σε κάθε άρθρο;
- ποιες είναι οι τεχνικές συλλογής και ανάλυσης των δεδομένων;
- ποια ήταν τα θέματα που μελετήθηκαν;

Τα άρθρα που χρησιμοποιούσαν συγκεκριμένη ερευνητική μέθοδο και παρουσίαζαν συγκεκριμένα συμπεράσματα θεωρήθηκαν ερευνητικά άρθρα ενώ αντίθετα αυτά που αποτελούσαν βιβλιογραφικές ανασκοπήσεις ή αναφέρονταν σε θεωρίες και θεωρητικές έννοιες, θεωρητικά άρθρα.

Εφαρμόστηκε ανάλυση περιεχομένου στο σύνολο των 155 άρθρων που σύμφωνα με τον Berelson (1952,σ.74) ορίζεται ως μία ερευνητική τεχνική για την αντικειμενική, συστηματική και ποσοτική περιγραφή του προφανούς περιεχομένου της πληροφορίας. Πρόκειται για τεχνική η οποία μπορεί να εφαρμοστεί τόσο σε προσωπικές επικοινωνίες (συζητήσεις, συνεντεύξεις) όσο και σε δημόσιες ή μαζικές επικοινωνίες (εφημερίδες, ραδιοφωνικές εκπομπές) (Νοβα- Καλτσούνη, 2006).

Από την ανάλυση περιεχομένου αποκλείστηκαν ημερίδες, ενημερωτικά έντυπα, περιλήψεις άλλων άρθρων και επιστολές. Η καταγραφή των δεδομένων έγινε σε αρχείο του excel αρχικά και έπειτα για την στατιστική ανάλυση και επεξεργασία τα δεδομένα μεταφέρθηκαν στο στατιστικό πακέτο SPSS 20.0 (Statistical Package for Social Sciences).

Αρχικά καταγράφηκαν τα βιβλιογραφικά στοιχεία του κάθε άρθρου, (τίτλος, συγγραφέας, τόμος και τεύχος , αριθμός των σελίδων), και χαρακτηριστικά που αφορούν τον πρώτο συγγραφέα, όπως η χώρα καταγωγής του, και σε τι είδους ακαδημαϊκό ίδρυμα ανήκει, αν πρόκειται για επαγγελματία ή ερευνητή. Έτσι χρησιμοποιήθηκαν τρεις κατηγορίες: καθηγητής (faculty), επαγγελματίας (practitioner) ή ερευνητής (researcher). Στα αποτελέσματα, λόγω του μεγάλου αριθμού περιπτώσεων που αφορούσαν την χώρα καταγωγής του πρώτου συγγραφέα, (N=50), επιλέχθηκαν να παρουσιαστούν μόνο οι 25 χώρες που συγκεντρώνουν τα μεγαλύτερα ποσοστά.

Όσον αφορά στην ερευνητική μέθοδο, τα ερευνητικά άρθρα διαχωρίστηκαν σε αυτά που ακολουθούν την ποιοτική μεθοδολογία (qualitative), την ποσοτική (quantitative) καθώς και συνδυασμό των δύο μεθόδων (mixed methods). Επιπλέον, στα θεωρητικά άρθρα (theoretical papers) περιλαμβάνονται και οι βιβλιογραφικές επισκοπήσεις. Ερευνήθηκαν ακόμη, τα μέσα συλλογής όπως και οι μέθοδοι ανάλυσης των δεδομένων. Οι κατηγορίες που χρησιμοποιήθηκαν βασίζονται σε προηγούμενη έρευνα των Hider and Pymm (2008).

Τελευταίο κομμάτι της ανάλυσης ήταν η ταξινόμηση των άρθρων με βάση τα θέματά τους, κάτι που αποδείχθηκε ιδιαίτερα δύσκολο, λόγω της ύπαρξης μεγάλου αριθμού επιμέρους θεμάτων με τα οποία σχετίζεται το κάθε άρθρο. Η ταξινόμησή τους βασίστηκε κυρίως στις λέξεις-κλειδιά (keywords) που περιείχαν τα περισσότερα άρθρα και σε όσα δεν υπήρχαν keywords τα θέματα αντλήθηκαν από το αρχείο

καθιερωμένων θεματικών επικεφαλίδων της Βιβλιοθήκης του Α.Τ.Ε.Ι. Έγινε λεπτομερής θεματική ανάλυση από την οποία προέκυψαν 4 κατά μέσο όρο θεματικοί όροι για κάθε άρθρο.¹ Η κωδικοποίηση των δεδομένων και η εξαγωγή των αποτελεσμάτων θα ήταν ιδιαίτερα χρονοβόρα και κουραστική διαδικασία και γι' αυτό το λόγο αποφασίστηκε να διατηρηθούν μόνο τα 2 πρώτα θέματα από κάθε άρθρο.

Πολλοί παρεμφερείς όροι ομαδοποιήθηκαν κάτω από κάποιους πιο γενικούς όρους, και άλλοι συμπύχθηκαν, όπως για παράδειγμα *internet information resources* και *electronic information resources, information services* και *reference services, library management* και *library personnel management*. Ομοίως ενοποιήθηκαν, και το *information scientists* με το *information professionals*, το *information services* με το *information/reference services* κ.ά. Έτσι προέκυψαν 41 θεματικοί όροι. Μεταξύ άλλων αναφέρονται τα εξής θέματα: ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης, κοινωνία της πληροφορίας, διαχείριση συλλογής, ανάκτηση πληροφοριών, πληροφοριακά συστήματα, διεύθυνση προσωπικού βιβλιοθήκης κ.α.

Στην κατηγορία *general aspects of LIS* εντάχθηκαν όσα άρθρα δεν μπορούσαν να ενταχθούν στις υπόλοιπες κατηγορίες. Για όλες τις μεταβλητές δημιουργήθηκαν πίνακες συχνοτήτων ενώ για κάποιες δημιουργήθηκαν και πίνακες διπλής εισόδου (crosstabs). Για την εξαγωγή ομαδοποιημένων αποτελεσμάτων που αφορούσαν τα μέσα συλλογής των δεδομένων, τις μεθόδους ανάλυσής τους και τις θεματικές επικεφαλίδες κρίθηκε αναγκαίο, όπως θα φανεί και στο επόμενο κεφάλαιο των αποτελεσμάτων, να χρησιμοποιηθεί η ανάλυση πολλαπλών απαντήσεων (multiple response).

6.2 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στον **πίνακα 2** παρουσιάζονται οι 25 χώρες προέλευσης των συγγραφέων που συγκέντρωσαν τα υψηλότερα ποσοστά.. Την μεγαλύτερη «συγγραφική παραγωγή» φαίνεται να παρουσιάζουν η Ινδία που συγκεντρώνει το 27,1% των περιπτώσεων και οι ΗΠΑ με ποσοστό 15,5%. Ακολουθούν η Νιγηρία, η Νότια Αφρική με 3,9% και το Πακιστάν, ο Καναδάς και η Κίνα με 2,6%. Οι υπόλοιπες χώρες συγκεντρώνουν πολύ μικρότερα ποσοστά.

¹ Η στατιστική επεξεργασία των δεδομένων, έτσι όπως προέκυψε από το SPSS, βρίσκεται στο «Παράρτημα».

Πίνακας 2: Χώρα Καταγωγής του πρώτου συγγραφέα.

Χώρα Καταγωγής	N	Ποσοστό %
Ινδία	42	27,1
Η.Π.Α.	24	15,5
Νιγηρία	6	3,9
Ν.Αφρική	6	3,9
Πακιστάν	5	3,2
Καναδάς	4	2,6
Κίνα	4	2,6
Η.Β.	4	2,6
Μπαγκλαντές	3	1,9
Μπενίν	3	1,9
Ιράν	3	1,9
Ιορδανία	3	1,9
Αιθιοπία	2	1,3
Μεξικό	2	1,3
Νορβηγία	2	1,3
Πολωνία	2	1,3
Πρετόρια	2	1,3
Σιέρρα Λεόνε	2	1,3
Σγκαπούρη	2	1,3
Ισπανία	2	1,3
Τουρκία	2	1,3
Ελλάδα	1	,6
Αίγυπτος	1	,6
Μαλαισία	1	,6
Ζάμπια	1	,6
Άλλες χώρες	25	16,2
Σύνολο	155	100,0

Γράφημα 1: Ιδιότητα του πρώτου συγγραφέα.

Γράφημα 2: Μέθοδοι Έρευνας.

Το **γράφημα 1** παρουσιάζει «την ιδιότητα» του πρώτου συγγραφέα, δηλαδή αν ανήκουν σε κάποιο ακαδημαϊκό ίδρυμα, αν πρόκειται για επαγγελματίες ή ερευνητές. Έτσι βλέπουμε ότι ταξινομούνται πρώτοι και με αρκετή διαφορά εκείνοι που ανήκουν σε κάποιο εκπαιδευτικό ίδρυμα, με ποσοστό 81,3%, οι ερευνητές με 15,5% και οι επαγγελματίες με 3,2%.

Το **γράφημα 2** αναφέρεται στις μεθόδους έρευνας που ακολούθησαν οι συγγραφείς των άρθρων. Γίνεται ξεκάθαρο πως τα θεωρητικά άρθρα, συμπεριλαμβανομένων και των βιβλιογραφικών επισκοπήσεων, τα οποία δεν βασίζονται σε εμπειρικές έρευνες, υπερέχουν έναντι των ερευνητικών άρθρων, με ποσοστό 55,5% κατά την χρονική περίοδο 2005-2010. Στα ερευνητικά άρθρα η ποσοτική μέθοδος είναι αυτή που ακολουθείται συχνότερα (25,2%) από την ποιοτική (12,3%), ενώ ο συνδυασμός μεθόδων (mixed methods) χρησιμοποιείται σπανιότερα (7,1%).

Πίνακας 3: Μέθοδοι συλλογής δεδομένων.

Μέθοδοι Συλλογής Δεδομένων	N	Ποσοστό %
Βιβλιομετρική μέθοδος	3	2,9
Αναφορές	1	1,0
Ανάλυση περιεχομένου	12	11,8
Ομάδες Εστίασης	3	2,9
Συνεντεύξεις	23	22,5
Παρατήρηση	9	8,8
Ερωτηματολόγιο	49	48,0
Αρχεία συναλλαγών	2	2,0
Σύνολο	102	100,0

Ανάλογη πορεία με την ερευνητική μέθοδο που επιλέγουν οι συγγραφείς, ακολουθούν και οι μέθοδοι συλλογής των δεδομένων. Έτσι βλέπουμε στον **πίνακα 3** να κατέχει την πρώτη θέση το ερωτηματολόγιο (48%) που αποτελεί κυρίαρχο μέσο συλλογής δεδομένων στην ποσοτική έρευνα, να ακολουθεί η συνέντευξη με 22,5% και η ανάλυση περιεχομένου με 11,8%.

Στη συνέχεια, ο **πίνακας 4** εμφανίζει τα μέσα και τις τεχνικές που χρησιμοποιήθηκαν για τη ανάλυση των δεδομένων με την περιγραφική στατιστική να υπερσχύει με ποσοστό 47,5% περιλαμβάνοντας κατανομές συχνότητας, μέσους όρους και τυπικές αποκλίσεις και την ανάλυση περιεχομένου να ακολουθεί με 26,3%.

Πίνακας 4: Τεχνικές ανάλυσης δεδομένων.

Μέθοδοι Ανάλυσης Δεδομένων	N	Ποσοστό%
Ανάλυση διακύμανσης	3	3,0
Βιβλιομετρική ανάλυση	1	1,0
Ανάλυση κατά συστάδες	1	1,0
Ανάλυση περιεχομένου	26	26,3
Ανάλυση συσχετίσεων	4	4,0
Ανάλυση Αντιστοιχιών	1	1,0
Τεχνική κρίσιμου περιστατικού	1	1,0
Διασταύρωση μεταβλητών	4	4,0
Περιγραφική στατιστική	47	47,5
Παραγοντική Ανάλυση	2	2,0
Εμπειρική θεωρία	1	1,0
Kruskal–Wallis τεστ	1	1,0
Ανάλυση McNemar	1	1,0
Ανάλυση παλινδρόμησης	3	3,0
t Στατιστικό τεστ	3	3,0
Σύνολο	99	100,0%

Στον **πίνακα 5** παρουσιάζονται τα θέματα με τα οποία ασχολήθηκαν οι συγγραφείς, όπως αυτά διαμορφώθηκαν την χρονική περίοδο 2005-2010. Στις πρώτες θέσεις βρίσκονται οι «ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης» (electronic information resources) (13,7%) και η «τεχνολογία πληροφοριών» (information technology)

(13,3%) χωρίς ουσιαστική διαφορά μεταξύ τους καθώς το ένα λειτουργούσε «συμπληρωματικά» με το άλλο ως γενικότερος όρος. Αξίζει να αναφερθεί πως στο θέμα «ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης» εντάχθηκαν τόσο τα άρθρα που αναφέρονταν στο ρόλο που παίζει το Internet στις υπηρεσίες μιας βιβλιοθήκης, όσο και αυτά που σχετίζονταν με ηλεκτρονικά περιοδικά, ιδρυματικά καταθετήρια, portals, θεματικές πύλες κ.ά. Ακολουθούν με μικρότερα ποσοστά τα θέματα: χρήση της πληροφορίας/ χρήση των πληροφοριακών πηγών (11,3%), υπηρεσίες βιβλιοθηκών (10,2%), ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες (5,1%), εκπαίδευση στην βιβλιοθηκονομία και επιστήμη της Πληροφόρησης (5,5%) κ.α.

Πίνακας 5: Λίστα Θεμάτων των άρθρων.

«Θέματα»	N	Ποσοστό %
Ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης	40	13,70
Τεχνολογία πληροφοριών	39	13,30
Χρήση της πληροφορίας/των πληροφοριακών πηγών	33	11,30
Υπηρεσίες βιβλιοθηκών	30	10,20
Εκπαίδευση στην επιστήμη της Πληροφόρησης	16	5,50
Ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες	15	5,10
Ψηφιακό περιβάλλον/βιβλιοθήκες	11	3,80
Βιβλιοθήκες και κοινωνία	10	3,40
Δημόσιες βιβλιοθήκες	10	3,40
Πληροφοριακή παιδεία	7	2,40
Επιστήμη της Πληροφόρησης	7	2,40
Κοινωνία πληροφοριών	7	2,40
Πληροφοριακά συστήματα	6	2,00
Διαχείριση συλλογής	5	1,70
Πληροφοριακές ανάγκες	5	1,70
Διαχείριση βιβλιοθήκης/προσωπικού βιβλιοθήκης	5	1,70
Επιστήμονες της Πληροφόρησης	4	1,40
Ανάκτηση πληροφοριών	4	1,40
Συνεργασία βιβλιοθηκών	4	1,40
Πληροφοριακή συμπεριφορά	3	1,00

«Θέματα»	N	Ποσοστό %
Βάσεις Δεδομένων	2	0,70
Β.Ε.Π-Γενικά θέματα.	2	0,70
Ανώτερη Εκπαίδευση	2	0,70
Δίκτυα πληροφοριών	2	0,70
Πληροφοριακές πηγές	2	0,70
Αναζήτηση πληροφοριών	2	0,70
Πνευματική ελευθερία	2	0,70
Κτίρια βιβλιοθηκών	2	0,70
Βιβλιοθηκονομική έρευνα	2	0,70
Μέθοδοι έρευνας	2	0,70
Μέτρα Ασφαλείας	2	0,70
Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας	1	0,30
Τεκμηρίωση	1	0,30
Ηθική της πληροφορίας	1	0,30
Νομική έρευνα	1	0,30
Δεξιότητες των βιβλιοθηκονόμων	1	0,30
Βιβλιοθήκες- Αξιολόγηση	1	0,30
Εκπαίδευση βιβλιοθηκονόμων	1	0,30
Εκδόσεις και ιστορία	1	0,30
Ειδικές βιβλιοθήκες	1	0,30
Εκπαίδευση χρηστών	1	0,30
Σύνολο	293	100,0

Στον **πίνακα 6** παρουσιάζονται τα θέματα με τα οποία σχετίζονται τα άρθρα σε σχέση με τις ερευνητικές μεθόδους που ακολούθησαν οι συγγραφείς. Αρχικά βλέπουμε ότι από τα θεωρητικά άρθρα, συμπεριλαμβανομένων και των βιβλιογραφικών επισκοπήσεων, το θέμα που έχει πιο μεγάλη απήχηση στους ερευνητές είναι η τεχνολογία πληροφοριών και ακολουθούν οι ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης. Στα ερευνητικά άρθρα υπάρχει μία «αντιστροφή» και οι ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης έρχονται στην πρώτη θέση με πολύ μικρή διαφορά, ενώ ακολουθούν η χρήση της πληροφορίας και των πληροφοριακών πηγών.

Η ποσοτική καθώς και η ποιοτική έρευνα με μικρότερο ποσοστό, ακολουθούνται από τους περισσότερους συγγραφείς που αναφέρονται στις ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης.

Πίνακας 6: Συσχέτιση θεμάτων - Μεθόδων έρευνας.

ΘΕΜΑΤΑ	ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΡΕΥΝΑΣ					
	<u>Β.Ε.</u>	<u>Μ.Μ.</u>	<u>ΠΟΙΟΤΙΚΗ</u>	<u>ΠΟΣΟΤΙΚΗ</u>	<u>ΘΕΩΡΗΤΙΚΑ</u> <u>ΔΡΩΡΑ</u>	<u>ΣΥΝΟΛΟ</u>
Ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης	1	0	8	13	18	40
Τεχνολογία πληροφοριών	1	3	4	6	25	39
Χρήση της πληροφορίας/των πληροφοριακών πηγών	2	3	4	11	13	33
Υπηρεσίες βιβλιοθηκών	0	1	3	9	17	30
Εκπαίδευση στην Β.Ε.Π.	1	1	1	3	10	16
Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες	0	2	2	5	6	15
Ψηφιακό περιβάλλον/βιβλιοθήκες	0	0	2	3	6	11
Βιβλιοθήκες και κοινωνία	1	0	1	1	7	10
Δημόσιες βιβλιοθήκες	0	0	1	5	4	10
Πληροφοριακή παιδεία	0	0	0	1	6	7
<i>Σύνολο</i>	<i>6</i>	<i>10</i>	<i>26</i>	<i>57</i>	<i>112</i>	

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Στα πλαίσια αυτής της εργασίας έχει αναλυθεί και περιγραφεί όσο το δυνατόν καλύτερα η ερευνητική δραστηριότητα όπως παρουσιάζεται στα άρθρα του περιοδικού *International Information & Library Review* τη χρονική περίοδο από το 2005-2010 στο περιοδικό. Για να υπάρχει αντικειμενική ισχύς των αποτελεσμάτων και να μπορέσουν να εξαχθούν κάποια ασφαλή συμπεράσματα κρίνεται σκόπιμο, παρά το μικρό δείγμα της έρευνας (N=155), να συγκριθούν τα αποτελέσματα με προηγούμενες έρευνες.

Αρχικά όσον αφορά τα θέματα, στην παρούσα έρευνα τις πρώτες θέσεις καταλαμβάνουν οι ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης και η τεχνολογία πληροφοριών και ακολουθούν στην τρίτη και στην τέταρτη θέση η χρήση της πληροφορίας/των πληροφοριακών πηγών και οι υπηρεσίες βιβλιοθηκών αντίστοιχα, ενώ η ανάκτηση πληροφοριών καταλαμβάνει πολύ μικρό ποσοστό. Τα αποτελέσματα αυτά έρχονται σε αντίθεση με την προγενέστερη έρευνα των Jarvelin and Vakkari (1993) οι οποίοι εμφανίζουν ως θέματα που χρησιμοποιήθηκαν περισσότερο την αποθήκευση και ανάκτηση πληροφοριών (information storage and retrieval) και τις Υπηρεσίες βιβλιοθηκών (Information/Reference Services).

Ο Kajberg επίσης στην έρευνα του το 1996 κατέληξε πως τα θέματα επικεντρώθηκαν σε παραδοσιακές δραστηριότητες της βιβλιοθήκης και κυρίως σε υπηρεσίες που αφορούσαν στις ειδικές βιβλιοθήκες ή τις βιβλιοθήκες που απευθύνονταν σε συγκεκριμένο κοινό π.χ. Βιβλιοθήκες για παιδιά. Έτσι βλέπουμε πως το ενδιαφέρον των ερευνητών με το πέρασμα των χρόνων τείνει να αλλάζει.

Αυτό που παρουσιάζει ενδιαφέρον στα αποτελέσματα, αν συγκριθούν με προηγούμενες έρευνες, είναι η μέθοδος συλλογής των δεδομένων. Ως συχνότερη μέθοδος έρχεται με διαφορά το ερωτηματολόγιο (με 48%), ακολουθούν με μεγάλη διαφορά η συνέντευξη (με 22,5 %) και η ανάλυση περιεχομένου (με 11,8%). Παρόμοια αποτελέσματα εμφανίζονται και στην έρευνα των Jarvelin and Vakkari (1993) όπου σε υψηλά επίπεδα βρίσκονται το ερωτηματολόγιο, η συνέντευξη και η ιστορική ανάλυση, γεγονός που δικαιολογείται από την πρώτη θέση survey μεθόδων στην συγκεκριμένη έρευνα.

Μία ακόμη έρευνα που επιβεβαιώνει τα παραπάνω ευρήματα είναι των Hider and Pymm (2008) που εντόπισε αύξηση της χρήσης του ερωτηματολογίου και της συνέντευξης ως τεχνικές συλλογής των δεδομένων. Οι Julien, Pekoscie and Reed (2011), κατέληξαν μεταξύ άλλων στα ίδια αποτελέσματα. Από την άλλη, οι Davy και Valecillos (2009) αναφέρουν ότι η πιο συνηθισμένη μέθοδος συλλογής δεδομένων ήταν η ανάλυση περιεχομένου. Η παρούσα έρευνα λοιπόν, έρχεται να επιβεβαιώσει πολλές από τις προηγούμενες έρευνες σχετικά με τη χρήση του ερωτηματολογίου και της συνέντευξης ως βασικά μέσα συλλογής δεδομένων και την εφαρμογή των survey μεθόδων.

Αναφορικά με το σχεδιασμό των ερευνών, την πρώτη θέση καταλαμβάνει η ποσοτική μέθοδος (25,2%), ακολουθούν η ποιοτική με 12,3% και οι μικτές μέθοδοι με 7,1%. Τα αποτελέσματα ακολουθούν επίσης ανάλογη πορεία με προηγούμενες έρευνες όπως αναφέρθηκε και παραπάνω με την μέθοδο survey να υπερέχει έναντι των άλλων. Επιπροσθέτως και στην έρευνα της Fidel που πραγματοποίησε το 2008 η χρήση μικτής μεθοδολογίας καταλαμβάνει μόνο το 5% του συνόλου των άρθρων. Διαφορές ωστόσο παρουσιάζουν τα ευρήματα της παρούσας έρευνας με αυτά του Dilevko 2007) και των Van de Water, Suprenant, Genova and Atherton (1976) το 1976 οι οποίοι μεταξύ των άλλων διαπίστωσαν στις έρευνές τους αύξηση της χρήσης της επαγωγικής στατιστικής σε σχέση με την περιγραφική και υπεροχή των t- tests και chi-square tests.

Στην παρούσα έρευνα περίπου τα μισά ερευνητικά άρθρα (47,5%) χρησιμοποιούν περιγραφική στατιστική όπως κατανομές συχνότητας, δείκτες κεντρικής τάσης και διασποράς κ.λπ. Τα άλλα μισά χρησιμοποιούν κάποιο είδος επαγωγικής στατιστικής ή συνδυασμό και των δύο ειδών ενώ το t-test χρησιμοποιούνται σπάνια (3%).

Σχετικά με την «ιδιότητα-affiliation» του πρώτου συγγραφέα, με μεγάλη διαφορά ξεχωρίζουν οι συγγραφείς που ανήκουν σε κάποιο ακαδημαϊκό ίδρυμα (faculty) συγκεντρώνοντας το 81,3%, ακολουθούν οι ερευνητές (researchers) με 15,5% και οι επαγγελματίες με 3,2% (practitioners). Παρόμοια αποτελέσματα παρατηρούνται και στην έρευνα των Julien, Pekoscie and Reed που πραγματοποιήθηκε το 2011, οι οποίοι κατέληξαν ότι οι περισσότεροι συγγραφείς είναι πλέον ερευνητές. Συμπερασματικά, φαίνεται πως το ενδιαφέρον των ερευνητών το προσελκύουν θέματα σχετικά με τις ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης, την

τεχνολογία και την χρήση των πληροφοριών και τις υπηρεσίες πληροφόρησης, ενώ προτιμούν την μέθοδο των survey, τα ερωτηματολόγια και τις συνεντεύξεις ως μεθόδους συλλογής δεδομένων.

Το International Information & Library Review με την ξεκάθαρη υπεροχή στην στρατηγική έρευνας, στα μέσα συλλογής δεδομένων και την ποικιλία μεθοδολογικών προσεγγίσεων μπορεί να αποτελέσει βάση πάνω στην οποία να στηριχθούν επιστήμονες για να αναπτυχθεί περισσότερο η έρευνα στον κλάδο της βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Δημητριάδης, Ε. (2007). *Στατιστικές εφαρμογές με S.P.S.S.*. Αθήνα: Κριτική
- Ιωσηφίδης, Θ. (2008). *Ποιοτικές Μέθοδοι Έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες*. Αθήνα: Κριτική
- Ιωσηφίδης, Θ., (2003), *Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων στις κοινωνικές επιστήμες*, Αθήνα, Κριτική.
- Ιωσηφίδης, Θ. & Σπυριδάκης, Μ. (2006). *Ποιοτική κοινωνική έρευνα. Μεθοδολογικές προσεγγίσεις και ανάλυση δεδομένων*. Αθήνα: Κριτική.
- Καλλινικάκη, Θ. (επιμ.) (2010). *Ποιοτικές μέθοδοι στην έρευνα της κοινωνικής εργασίας*. Αθήνα: Τόπος.
- Κυριαζή, Ν. (2002). *Η κοινωνιολογική έρευνα. Κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Λάζος, Γ. (1998). *Το πρόβλημα της Ποιοτικής έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες*. Αθήνα: Παπαζήσης
- Μάντζαρης, Γ. (2004). *Επιστημονική έρευνα. Συγγραφή-Διαμόρφωση-Παρουσίαση Επιστημονικών Εργασιών*. Θεσσαλονίκη: c4v.
- Νοβα-Καλτσούνη, Χ. (2006). *Μεθοδολογία εμπειρικής έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες*. Αθήνα: Gutenberg.
- Παρασκευόπουλος, Ι. (1993). *Μεθοδολογία επιστημονικής έρευνας* (τ. 1-2). Αθήνα: [χ.ε.].
- Τσιπλητάρης, Α. & Μπάμπαλης, Θ. (2006). *Δέκα παραδείγματα μεθοδολογίας επιστημονικής έρευνας. Από τη θεωρία στην πράξη*. Αθήνα: Ατραπός.
- Φίλιας, Β. (επιμ.) (1996). *Εισαγωγή στη μεθοδολογία και τις τεχνικές των κοινωνικών ερευνών*. Αθήνα: Gutenberg

- Aliaga, M. & Gunderson, B. (2000). *Interactive Statistics*. Upper Saddle River, N.J: Prentice Hall.
- Berelson, B. (1952). *Content analysis in communication research*. New York: Hafner.
- Cassel, C., & Symon, G. (1994). Qualitative research in work context. In C. Cassel & G.Symon (Orgs.), *Qualitative methods in organization research: a practical guide*. London: Sage.
- Cohen, M., & Manion, L. (1994), *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας* (μτφρ. Μητσοπούλου Χ., Φιλοπούλου Μ.). Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Creswell, J.W. (1998) *Qualitative Inquiry and Research Design: Choosing among Five Traditions*. London and Thousand Oaks, CA; Sage Publications.
- Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S., (1994). *Handbook of qualitative research*. Thousand Oaks,CA: Sage.
- Dilevko, J. (2007). Inferential statistics and librarianship. *Library and Information Science Research*, 29(2), 209-229.
- Fidel,R. (2008). Are we there yet? Mixed methods research in Library and information science. *Library and Information Science Research*, 30,265-272.
- Hider, P.,& Pymm, B. (2008). Empirical research methods reported in high-profile LIS journals literature. *Library and Information Science Research*, 30, 108-114.
- Jarvelin, K., & Vakkari, P. (1993). The evolution of library and information science 1965–1985: A content analysis of journal articles. *Information Processing and Management*, 29(1), 129-144.
- Julien, H., Pecoskie, J. L., & Reed, K. (2011). Trends in information behavior research, 1999-2008: A content analysis. *Library and Information Science Research*, 33(1), 19-24.
- Julien, H., & Duggan, L.J. (2000). A longitudinal analysis of the information needs and uses literature. *Library & Information Science Research*, 22,291-309.

- Kajberg, L. (1996). A content analysis of library and information science serial literature published in Denmark, 1957-1986. *Library and Information Science Research*, 18 (1), 25-52.
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic inquiry*. Beverly Hills, CA: Sage
- McKechnie, L., Baker, L., Greenwood, M., & Julien, H. (2002). Research method trends in human information literature. *The New Review of Information Behaviour Research*, 3, 113-125.
- Merriam, S. B. (2002). *Qualitative research in practice: Examples for discussion and analysis*. San Francisco: Jossey-Bass
- http://media.wiley.com/product_data/excerpt/56/07879589/0787958956.pdf.
- Naseer, M. M., & Mahmood, K. (2009). LIS research in pakistan: An analysis of pakistan library and information science journal 1998-2007. *Library Philosophy and Practice*
- Patton, M. Q. (1985). Quality in qualitative research: Methodological principles and recent developments. Invited address to Division J of the American Educational Research Association, Chicago.
- Van de Water, N., Suprenant, N., Genova, B.K.L., & Atherton, P.(1976). Research in information science: An assessment. *Information Processing and Management*, 12,117-123.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Frequency Table

Country

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Egypt	1	,6	,6	,6
Malaysia	1	,6	,6	1,3
Nigeria	1	,6	,6	1,9
Africa	2	1,3	1,3	3,2
Argentina	1	,6	,6	3,9
Australia	1	,6	,6	4,5
Bangladesh	3	1,9	1,9	6,5
Benin	3	1,9	1,9	8,4
Canada	4	2,6	2,6	11,0
Cape Town	1	,6	,6	11,6
China	4	2,6	2,6	14,2
Croatia	1	,6	,6	14,8
Cuba	1	,6	,6	15,5
Egypt	1	,6	,6	16,1
Esthonia	1	,6	,6	16,8
Ethiopia	2	1,3	1,3	18,1

Valid

GreatBritain	1	,6	,6	18,7
Greece	1	,6	,6	19,4
India	42	27,1	27,1	46,5
Indonesia	1	,6	,6	47,1
Iran	3	1,9	1,9	49,0
Israel	1	,6	,6	49,7
Italy	1	,6	,6	50,3
Jordan	3	1,9	1,9	52,3
Kenya	1	,6	,6	52,9
Malaysia	1	,6	,6	53,5
Mexico	2	1,3	1,3	54,8
Nigeria	6	3,9	3,9	58,7
Norway	2	1,3	1,3	60,0
Oman	1	,6	,6	60,6
Pakistan	5	3,2	3,2	63,9
Poland	2	1,3	1,3	65,2
Pretoria	2	1,3	1,3	66,5
Russia	1	,6	,6	67,1
S.Korea	1	,6	,6	67,7

Country

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Scotland	1	,6	,6	68,4
	Sierra Leone	2	1,3	1,3	69,7
	Singapore	2	1,3	1,3	71,0
	South Africa	6	3,9	3,9	74,8
	Spain	2	1,3	1,3	76,1
	Swaziland	1	,6	,6	76,8
	Taiwan	1	,6	,6	77,4
	Tanzania	1	,6	,6	78,1
	Turkey	2	1,3	1,3	79,4
	Uganda	1	,6	,6	80,0
	UK	4	2,6	2,6	82,6
	USA	24	15,5	15,5	98,1
	Venezuela	1	,6	,6	98,7
	Zambia	1	,6	,6	99,4
	Zimbabwe	1	,6	,6	100,0
Total	155	100,0	100,0		

Affiliation

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	faculty	126	81,3	81,3
	practitioner	5	3,2	84,5
	researcher	24	15,5	100,0
	Total	155	100,0	0

RM

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	literature review	5	3,2	3,2
	Mixed methods	11	7,1	10,3
	qualitative	19	12,3	22,6
	quantitative	39	25,2	47,7
	theoretical paper	81	52,3	100,0
	Total	155	100,0	100,0

Multiple Response

Case Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
\$Instrument_sum ^a	69	44,5%	86	55,5%	155	100,0%
\$DataAnalysis_sum ^a	69	44,5%	86	55,5%	155	100,0%

\$Instrument_sum Frequencies

	Responses		Percent of Cases
	N	Percent	
Iblometrics	3	2,9%	4,3%
citations	1	1,0%	1,4%
content analysis	12	11,8%	17,4%
focus groups	3	2,9%	4,3%
interviews	23	22,5%	33,3%
observation	9	8,8%	13,0%
questionnaire	49	48,0%	71,0%
transaction logs	2	2,0%	2,9%
Total	102	100,0%	147,8%

\$DataAnalysis_sum Frequencies

	Responses		Percent of Cases
	N	Percent	
ANOVA	3	3,0%	4,3%
bibliometrics	1	1,0%	1,4%
Cluster analysis	1	1,0%	1,4%
content analysis	26	26,3%	37,7%
correlation analysis	4	4,0%	5,8%
Correspondence analysis	1	1,0%	1,4%
critical incidental techniques	1	1,0%	1,4%
cross tabulation	4	4,0%	5,8%
descriptive statistics	47	47,5%	68,1%
factor analysis	2	2,0%	2,9%
Grounded theory	1	1,0%	1,4%
Kruskal–Wallis test	1	1,0%	1,4%
McNemar analysis	1	1,0%	1,4%
regression analysis	3	3,0%	4,3%
t-test	3	3,0%	4,3%
Total	99	100,0%	143,5%

Multiple Response

Case Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
\$descriptors_sum ^a	155	100,0%	0	0,0%	155	100,0%

a. Group

\$descriptors_sum Frequencies

	Responses		Percent of Cases
	N	Percent	
\$descriptors_sum ^a			
academic libraries	15	5,1%	9,7%
collection management	5	1,7%	3,2%
copyright	1	0,3%	0,6%
databases	2	0,7%	1,3%
digital environment/libraries	11	3,8%	7,1%
documentation	1	0,3%	0,6%
education in LIS	16	5,5%	10,3%
electronic information resources	40	13,7%	25,8%
general aspects of LIS	2	0,7%	1,3%
high education	2	0,7%	1,3%
information ethics	1	0,3%	0,6%
information literacy	7	2,4%	4,5%
information needs	5	1,7%	3,2%
information networks	2	0,7%	1,3%
information professionals	4	1,4%	2,6%
information/ reference services	30	10,2%	19,4%
information resources	2	0,7%	1,3%
information retrieval	4	1,4%	2,6%
information science	7	2,4%	4,5%
information searching	2	0,7%	1,3%

information seeking behavior	3	1,0%	1,9%
information society	7	2,4%	4,5%
information systems	6	2,0%	3,9%
information technology	39	13,3%	25,2%
intellectual freedom	2	0,7%	1,3%
legal research	1	0,3%	0,6%
librarian information skills	1	0,3%	0,6%
libraries and society	10	3,4%	6,5%
libraries-evaluation	1	0,3%	0,6%
library buildings and facilities	2	0,7%	1,3%
library cooperation	4	1,4%	2,6%
library education	1	0,3%	0,6%
library management/library personnel management	5	1,7%	3,2%
library research	2	0,7%	1,3%
public libraries	10	3,4%	6,5%
publishing and history	1	0,3%	0,6%
research methods	2	0,7%	1,3%
security measures	2	0,7%	1,3%
special libraries	1	0,3%	0,6%
use of information/use of information sources	33	11,3%	21,3%
user education	1	0,3%	0,6%
Total	293	100,0%	189,0%

a. Group